

Ljubljansko-novomeški literarni festival

Menjava pozicij (literarnih) figur

Novomeška Goga je pripravila festival literature z naslovom: Kaj je novega v evropski literaturi?

Festival se je začel včeraj s tiskovno konferenco v prostorih Društva slovenskih pisateljev in večernim nastopom britanskega pisatelja iz Welsa Joeja Dunthorna, Damijana Šinigoja in nemške pisateljice Anne Katharine Hahn (z romanom *Kürzere Tage* se je prebila med dvajset polfinalistov za letošnjo nemško knjižno nagrado), danes se dogajanje seli v Novo mesto, kjer se bo do sobote zvrstil niz dogodkov, od nastopov in koncertov do delavnic za otroke in okrogle mize o literaturi in knjižnem trgu jugovzhodne Evrope. Festival se bo sklenil s sobotnim literarnim nastopom v vinogradih na Trški gori.

Evropska mreža literarnih centrov Halma, ki so jo novembra leta 2006 v Berlinu ustanovili Berlinski literarni kolokvij, fundacija Robert Bosch in poljska fundacija Borderland, po besedah upravnice mreže Laure Seifert združuje 26 literarnih centrov iz 21 evropskih držav, vsi sodelujoči pa si prizadevajo pisateljem, prevajalcem in pomotorjem literature omogočiti spoznavanje skupne evropske kulturne dediščine. Ponujajo možnost, da evropsko literarno prizorišče tudi aktivno sooblikujejo. Ustvarjalcem mreža z dvomesečnimi štipendijami omogoča delovanje v različnih evropskih kulturnih regijah, vendar pa je doslej nanoslo večinoma tako, da je Zahod spoznaval Vzhod; z morebitnim povečanjem števila štipendij prihodnje leto se bo to verjetno vsaj delno spremenilo.

Letošnji festival, ki ga v taki obliki Halma prireja prvič, so omogočili Fundacija Robert Bosch, Javna agencija za knjigo Republike Slovenije, Društvo slovenskih pisateljev in mnogi drugi slovenski in tuji podporniki. Mreža Halma je ime dobila po priljubljeni namizni igri, ki od igralcev zahteva spretno in iznajdljivo menjavo pozicij figur na igralni deski. Več kot je igralcev v igri, bolj zahtevna in daljnosežna postane vsaka poteza. Na podoben način želi tudi Halma uresničiti idejo Evrope – namen je združiti ljudi različnih nacij, različnih zgodovin, političnih nazorov in osebnih izkušenj z namenom spodbuditi nove načine povezovanja in sodelovanja (npr. med avtorjem in prevajalcem, ki oba ustvarjata v enem literarnem centru). Dolgoročni cilj projekta je tako imenovana »Evropska knjižnica«. Štipendijska shema Halme je specifična, saj se avtorji za štipendijo ne morejo prijaviti, ampak jih izberejo podporniki projekta.

Knjigo v javnost

V programu festivala so poleg nastopov pisateljev tudi tako imenovana bralna oaza, območje, ki ključnim mimoidočim in obiskovalcem festivala ponuja možnost komunikacije z lastno pojavnostjo pa obenem komunicira oziroma sporoča literaturo Novemu mestu. Knjižni sejem želi slovenski javnosti ponuditi nabor vrhunskega domačega in evropskega leposlovja po ugodnih sejmskih cenah, obenem

pa stremlje k vzpostavljanju knjigarn in drugih knjižnih koticov kot prostorov druženja in kreativnega preživljanja prostega časa. Z geslom »knjigo v javnost« pa želijo novomeški organizatorji spodbujati diskurz o literaturi – v ta namen bo na Glavnem trgu v Novem mestu postavljena tudi ulična instalacija *Carski rez* (literarna obdukcija pred *knjigarno Goga*) avtorice Tinke Pobalinke. Prisotnim evropskim in slovenskim založnikom bo današnji Evropski bazar založnikov omogočil prostor za navezovanje stikov, predstavlja-

Člani mreže Halma so pisateljske oziroma kulturne institucije iz Avstrije, Irske, Belorusije, Italije, Belgije, Latvije, Bolgarije, Litve, Češke, Poljske, Estonije, Romunije, Finske, Srbije, Francije, Slovenije (Društvo slovenskih pisateljev in Založba Goga), Nemčije, Švice, Grčije, Welsa in Madžarske.

nje in pogovor s predstavniki mreže Halma in fundacije Robert Bosch.

Jutri med 16. in 18. uro pa bo v novomeški galeriji *Simulaker* okrogla miza z naslovom *Literatura in knjižni trg Jugovzhodne Evrope: Kaj je novega na jugovzhodu*, katere namen je zbrati evropski literarni javnosti predstaviti slovenski in bližnji balkanski literarni prostor ter odpreti diskurz o literarnem prostoru oziroma knjižnem trgu jugovzhodne Evrope. Področje založništva in knjižnega trga v slovenskem prostoru bo predstavil dolgoletni direktor Založbe Goga in strokovnjak na področju menedžmenta literature Gregor Macedoni. Stališča države oziroma nacionalno strategijo na področju knjige bo predstavila predstavnica Javne Agencije za knjigo Republike Slovenije ter poznavalka na področju mednarodnega sodelovanja Katja Stergar. O identiteti sodobne slovenske literature se bo spraševal dolgoletni urednik Beletrine, komparativist in esejist Mitja Čander. Bosanski književnik, pisatelj, pesnik, dramatik, esejist, scenarist in doktoritarne zgodovine Zilhad Ključanin pa bo predstavil literarni prostor Bosne in Hercegovine. Okroglo mizo bo vodila Katja Šulc.

IGOR BRATOŽ